Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Соціально-гуманітарний факультет

Затверджено Вченою радою
соціально-гуманітарного факультету
Білоцерківського національного аграрного
університету
протокол від «29» грудня 2025 року № 5

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форм навчання

Освітньо-професійна програма
«Право»

Біла Церква – 2025

Розробники:

Ковальчук І.В. – гарант ОП «Право», канд. юрид. наук, доцент кафедри публічно-правових дисциплін соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету;

Бровко Н. І. –д-р. юрид. наук, завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету;

Пахомова А.О. – канд. юрид. наук, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету;

Рецензент: Сірик О.С., заступник начальника Придніпровського управління надання безоплатної правничої допомоги.

Програма визначає зміст, структуру та порядок проведення комплексного атестаційного екзамену з права й спрямована на об’єктивну перевірку рівня сформованості професійних знань, умінь і навичок здобувачів освіти, а також їх здатності до інтеграції теоретичних положень і практичних підходів у розв’язанні практичних завдань у сфері права.

У програмі подано структуру комплексного атестаційного екзамену з права, описано процедуру його проведення, визначено критерії та шкалу оцінювання відповідей.

© БНАУ, 2025

ЗМІСТ

Вступ

1. Структура комплексного атестаційного екзамену

2. Процедура проведення комплексного атестаційного екзамену

3. Опис критеріїв оцінювання відповідей на екзамені, шкала оцінювання

4. Питання для підготовки до комплексного атестаційного екзамену

5. Приклад білету комплексного атестаційного екзамену

Рекомендована література

ВСТУП

Атестація здобувачів вищої освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті проводиться з метою встановлення відповідності результатів навчання (рівня та обсягу знань, умінь, навичок та інших компетентностей) вимогам освітньої програми та стандартам вищої освіти, відповідно до Положень «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті», «Про організацію освітнього процесу в Білоцерківському національному аграрному університеті», законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Наказу МОН України від 16.10.2009 р. № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи».

Комплексний атестаційний іспит є однією з форм атестації здобувачів, що завершується присвоєнням відповідної кваліфікації та видачею диплома встановленого зразка. Програма іспиту розроблена на основі переліку загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей, визначених в освітній програмі «Право» першого (бакалаврського) рівня для спеціальності 081 «Право».

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої програми. До складання атестаційного екзамену допускаються здобувачі, які виконали навчальний план.

Структура програми включає такі її складові: вступ, опис структури та процедура проведення комплексного атестаційного екзамену, опис критеріїв оцінювання відповідей на екзамені та шкала оцінювання, питання для підготовки до комплексного атестаційного іспиту, приклади білетів атестаційного екзамену, рекомендована література.

Мета проведення атестаційного екзамену – виявити рівень професійної компетентності здобувачів вищої освіти за спеціальністю 081 «Право».

1. Структура комплексного атестаційного іспиту

Атестаційний екзамен у формі комплексного іспиту за фахом для студентів спеціальності 081 «Право» ОС «Бакалавр» є підсумковим етапом контролю знань, що проводиться після повного завершення теоретичного та практичного циклів навчання. Цей іспит має чітко визначену структуру та розподілений на два окремі етапи, які проходять у різні дні для забезпечення ґрунтовної перевірки компетенцій здобувача. Перший день присвячений теоретичній частині, де студент повинен розгорнуто відповісти на три питання, продемонструвавши рівень засвоєння фундаментальних правових категорій. Другий день виділяється для практичної частини, яка складається з розв’язання двох правових задач, спрямованих на перевірку вміння застосовувати норми законодавства до конкретних життєвих ситуацій.

Право на складання атестаційного екзамену отримують лише ті студенти, які повністю виконали навчальний план, успішно склали всі поточні іспити та заліки, а також захистили звіт за результатами проходження практики. Змістовне наповнення програми охоплює ключові галузі права, серед яких Конституційне, Цивільне та Кримінальне право України. При цьому особлива увага приділяється специфіці освітньої програми, що фокусується на поглибленому вивченні земельного, аграрного та екологічного права. Хоча розділи атестаційної програми базуються на матеріалах відповідних навчальних дисциплін, вони не є їхнім механічним повторенням, а пропонують комплексну перевірку фахової підготовки.

Під час підготовки здобувачам необхідно орієнтуватися на актуальні списки рекомендованої літератури, що наведені після переліку питань з кожної дисципліни. Весь обсяг завдань та зміст екзаменаційних білетів відповідає встановленому Стандарту та чинній ОП «Право». Процедура затвердження білетів передбачає їх розгляд на засіданні групи якості соціально-гуманітарного факультету та підписання головою Екзаменаційної комісії із обов’язковим зазначенням дати та номера відповідного протоколу.

2. Процедура проведення комплексного атестаційного іспиту

Процедура підсумкової атестації здобувачів за освітньою програмою «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти регламентується сукупністю нормативних вимог, спрямованих на об’єктивне оцінювання фахових компетентностей випускників. Основоположною умовою допуску до кваліфікаційних випробувань є повна реалізація здобувачем індивідуального навчального плану та успішне опанування всіх компонентів освітньої програми. Атестація має комплексний характер і реалізується через складання атестаційного іспиту та захист кваліфікаційної роботи, причому екзаменаційна перевірка знань за спеціальністю обов’язково передує етапу захисту.

Організаційне забезпечення процесу покладається на Екзаменаційну комісію (ЕК), склад якої затверджується наказом ректора Університету. Специфіка формування ЕК передбачає можливість залучення представників роботодавців та професійних об’єднань, що підвищує валідність оцінювання готовності майбутніх правників до практичної діяльності. Безпосередньо процедура атестації проходить на відкритому засіданні за умови присутності голови ЕК та не менше ніж половини її загального складу. Весь перебіг засідання підлягає обов'язковому протоколюванню, де фіксуються підсумкові оцінки, зміст додаткових питань та особливі думки членів комісії.

Зміст контрольних завдань, методика та формат проведення іспиту визначаються відповідним Стандартом вищої освіти та освітньою програмою. Здобувачі працюють за екзаменаційними білетами, зміст яких повністю корелює з програмами профільних дисциплін. У процесі іспиту кожному студенту надається щонайменше 30 хвилин для підготовки відповіді, а загальна тривалість атестаційних заходів не повинна перевищувати шести академічних годин на день.

3. Опис критеріїв оцінювання відповідей на екзамені, шкала оцінювання

Система оцінювання структури та змісту іспиту, а також критеріїв оцінювання є накопичувальною: загальна сума балів, отриманих студентом за виконання кожного окремого завдання (питань) сумується. Підсумкова оцінка за відповідь на іспиті за 100-бальною – шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою виставляється за таблицею у такий спосіб:

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

4.Питання для підготовки до комплексного атестаційного екзамену

4.1 Теоретична частина

ОК «Конституційне право»

1. Конституція України як основне джерело конституційного права.
2. Права та свободи людини і громадянина в Україні: поняття, види
3. Функціонування України як правової, демократичної, незалежної, суверенної, соціальної держави.
4. Конституційне право громадян на земельну ділянку.
5. Основні конституційні обов’язки людини і громадянина.
6. Процедура внесення змін та доповнень до Конституції України.
7. Основні принципи виборчого права та їх реалізація під час виборчого процесу.
8. Вибори народних депутатів згідно Виборчого кодексу України, їх загальна характеристика.
9. Конституційно-правовий статус народного депутата України згідно чинного законодавства.
10. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні.
11. Конституційно-правовий статус громадських об’єднань.
12. Охарактеризуйте конституційно-правовий статус Президент України як глави Української держави.
13. Законодавча діяльність Верховної Ради України. Процедура прийняття законів, що передбачена чинним законодавством.
14. Правова основа громадянства України. Набуття та втрата громадянства України.
15. Процедура імпічменту Президента України відповідно до чинного законодавства.
16. Охарактеризуйте систему органів виконавчої влади в України.
17. Конституційно-правовий статус Уряду України.

18. Центральні органи виконавчої влади в Україні та їх повноваження відповідно до чинного законодавства.

19. Коаліція депутатських фракцій у Верховній раді України та її роль у функціонуванні Української держави.

20. Місце та роль Конституційного Суду в судовій системі України.

ОК «Цивільне право»

1. Поняття, елементи та види цивільних правовідносин.

2. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.

3. Поняття фізичної особи. Фізична особа – підприємець.

4. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичної особи. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною.

5. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою.

6. Поняття, ознаки, правоздатність та дієздатність юридичної особи.

7. Організаційно-правові форми юридичних осіб.

8. Загальна характеристика та види підприємницьких товариств.

9. Загальна характеристика та види непідприємницьких товариств.

10. Речі як об'єкти цивільних прав, їх види.

11. Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину.

12. Здійснення суб'єктивних цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.

13. Захист цивільних прав та інтересів (юрисдикційна та неюрисдикційна форми). 14. Цивільно-правова відповідальність (поняття, умови, форми та види).

15. Позовна давність (поняття, види). Початок перебігу позовної давності та наслідки її спливу. Зупинення і переривання перебігу позовної давності.

16. Право власності (поняття, суб’єкти та об’єкти). Зміст права власності. Здійснення та обмеження права власності.

17. Цивільно-правові засоби захисту права власності.

18. Поняття та види зобов’язань у цивільному праві. Підстави виникнення зобов’язань.

19. Забезпечення виконання зобов’язання. Поняття та види.

20. Право власності на землю та природні ресурси.

ОК «Кримінальне право»

1. Місце кримінального права в системі національного права України та які його основні функції.

2. Поняття злочину за Кримінальним кодексом України та критерії які використовуються для класифікації правопорушень.

3. Елементи складу злочину (об'єктивна і суб'єктивна сторони) та їх значення при кваліфікації злочину.

4. Значення поняття "вина" (умисел і необережність) у системі кримінальної відповідальності

5. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують кримінальну відповідальність, передбачені кримінальним законодавством України та їх вплив на санкції.

6. Структура кримінального провадження в Україні з точки зору стадій вчинення злочину (від підготовки до завершення діяння).

7. Юридичне значення співучасті у злочині і форми її реалізації за кримінальним законом України.

8. Правові підходи для визначення та класифікації покарань, передбачених Кримінальним кодексом України

9. Межі та умови застосування санкцій, таких як позбавлення волі, штрафи, виправні роботи, обмеження волі.

10. Підстави для звільнення від кримінальної відповідальності передбачені законодавством України та випадки в яких вони застосовуються.

11. Роль яку відіграє кримінальне право у захисті прав неповнолітніх учасників кримінального процесу та їхня кримінальна відповідальність
12. Правове регулювання інститутів амністії та помилування у контексті кримінального права України
13. Принципові підходи, що характеризують державне слідство в кримінальному провадженні та роль слідчих органів у зборі доказів
14. Міжнародне право та міжнародні договори, що впливають на розвиток кримінального законодавства України та його практичне застосування
15. Процес забезпечення балансу між правами потерпілих та правами обвинувачених у кримінальних справах
16. Сучасні тенденції розвитку кримінального права України з точки зору адаптації до глобальних стандартів правосуддя
17. Юридичні та суспільні проблеми пов'язані з рецидивізмом у кримінальних справах, і реакція законодавства на ці виклики
18. Інтеграція кримінального права з іншими галузями права (цивільним, адміністративним) у рамках комплексного правового регулювання кримінальних правопорушень
19. Роль державних органів у попередженні та розслідуванні злочинів
20. Поняття покарання, його мета та види

4.2. Практична частина

ОК «Цивільне право»

1. Обмежений у дієздатності Йосип написав книгу “Дидактичні матеріали із цивільної оборони”. З метою її видання він уклав договір із видавництвом “Наша планета”. Піклувальник Йосипа, дізнавшись про укладення цього договору, почав наполягати на визнанні його недійсним. Він стверджував, що Йосип міг здійснювати свої авторські права тільки за його (піклувальника) згодою, оскільки особа, обмежена у дієздатності, не може самостійно здійснювати авторські права. Йосип з цим не погоджувався,

оскільки про це у законі ніде прямо не вказано, а на його думку, все, що не заборонено, є дозволеним.

Вирішіть спір.

2. Любов здала у ремонт велосипед, але через два дні їй довелося терміново виїхати у сусідню область. Повернулась вона аж через 3 місяці. Ідучи на другий день у велоремонтну майстерню, вона несподівано побачила, як Людмила їде на її велосипеді. Вона зупинила Людмилу і поставила їй вимогу про повернення речі, заявивши володільці велосипеда, що може показати документи, які підтверджують її право власності. Людмила відмовилась, мотивуючи свою відмову тим, що вона велосипед купила на ринку.

Проаналізуйте ситуацію.

3. Володимир пред'явив позов до Клари про поділ будинку. Позивач зазначав, що під час шлюбу з відповідачкою вони побудували будинок, який є їх спільною сумісною власністю, тому просив визнати за ним право власності на частину будинку. Заперечуючи проти позову, Клара пояснювала, що половина будинку була збудована тоді, коли у них фактично припинилися шлюбні відносини, а друга половина – вже після встановлення для них режиму окремого проживання. Відповідачка зазначила також, що будинок повністю збудований за її кошти, а після завершення будівництва будинку вона розірвала шлюб із позивачем. У зв'язку з цим Клара вважала, що будинок має належати їй на праві особистої приватної власності.

Вирішіть спір.

4. Василь придбав у магазині новий телевізор, і тому вирішив викинути старий телевізор на смітник. Через годину після того, як стара річ була викинута, Василь випадково дізнався про те, що у одній із майстерень купують старі телевізори, які використовують для запасних частин. Тому Василь повернувся на смітник, біля якого стояв семирічний Олег. У той момент, коли Василь спробував взяти річ, щоб завантажити її у багажник автомобіля, Олег сказав йому, що він стереже телевізор доти, доки за ним не

прийде батько, який пішов за візком. Під час розмови якраз надійшов батько Олега. Між ним і Василем виникла суперечка з приводу того, хто є власником речі.

Проаналізуйте ситуацію.

5. Суражанський передав Шишлаєвському 7 травня 2000 р. на деякий час телевізор, попередивши останнього в розписці про повернення речі за першою вимогою. Восени 2004 року Суражанський, повернувшись з відрядження, звернувся з проханням повернути річ, та Шишлаєвський відмовився це зробити, посилаючись на пропуск строку позовної давності.

Як вирішити справу?

6. У судовому засіданні Король не відмовлявся, що погрожуючи зброєю, він заволодів шапкою з цінного хутра, яка належала Петрову. Але згодом між ними був укладений договір купівлі-продажу шапки, за яким Король заплатив Петрову 25 грн. Петров пояснив суду, що він, не бажаючи мати неприємностей від Короля, вирішив продати йому шапку, хоча на базарі він міг би продати шапку значно дорожче.

Чи правомірна така угода?

7. На урочистому засіданні до Дня медичного працівника, яке проводилося у конференц-залі районної лікарні, головний лікар привітав нещодавно прийняту на роботу лікарку із 29-річчям і побажав їй до 30 років одружитися. Лікарка вважає, що цим головний лікар втрутився в її особисте життя, а той вважає, що він ніяких протиправних дій не вчинив.

Дайте юридичний аналіз ситуації.

8. Громадянин Гаврилов зі своєю родиною відпочивали в сосновому лісі. Під час прогулянки лісом вони назбирали кошик лісових ягід та горіхів. Також вирішили назбирати дикорослих трав, які росли на галявині. Після завершення прогулянки їх зустрів патрульний з лісової охорони та пояснив, що вони не можуть збирати ліщину та дикорослі трави. Але чоловік заперечував і пояснив інспектору, що він має право використовувати дари природи, які є загальнодоступними.

Чи є дії громадян правомірними щодо використання лісових ресурсів?

9. Громадянин Бабенко мав у своїх власності земельну ділянку разом з будинком. Для покращення побутових умов він вирішив пробурити свердловину для забору артезіанської води. Незабаром він зробив свердловину і почав використовувати підземні води для своїх потреб.

Чи вправі громадянин використовувати підземні води для власних питних і побутових потреб без відповідних дозволів?

10. Громадянка Шевченко дала своєму чоловікові розписку про те, що під час складання заповіту вона зробить пряму вказівку про усунення від спадщини свого старшого сина Петра. Після смерті громадянки Шевченко з'ясувалося, що у заповіті її старший син указаний як спадкоємець Чоловік померлої звернувся до суду з позовом про визнання заповіту недійсним, посилаючись при цьому на письмове зобов'язання своєї дружини.

Яке рішення винесе суд?

11. 15 вересня 2002 року Крашев пішов вранці до магазину за хлібом і не повернувся. 21 лютого 2003 року жінка Карашева звернулася до суду з вимогою визнати її чоловіка Карашева безвісно відсутнім. При цьому вона вказала в заяві причину, по якій вона вимагає такого рішення суду, а саме вона бажає розлучитися зі своїм чоловіком Карашевим, щоб мати можливість одружитися з іншим.

Чи задовольнить суд вимоги Карашевої? За яких підстав суд може визнати фізичну особу безвісно відсутньою?

12. Громадянка Василенко у 16 років вступила у шлюб з дозволу райвиконкому. Через три місяці вони з чоловіком вирішили переїхати до іншого міста на постійне проживання, а перед від'їздом продали приватний будинок, який належав дружині. Довідавшись про наміри дочки, її батько, вважаючи себе опікуном неповнолітньої, заявив нотаріусу, що він не дасть згоди на продаж будинку. Нотаріус, погоджуючись з батьком відмовив у посвідченні договору купівлі-продажу будинку.

Громадянка Василенко звернулася до суду зі скаргою на дії нотаріуса.

На яке коло питань розраховане завдання? Вирішіть справу.

13. Громадянину Сирову належало 60/100 в праві власності на житловий будинок, а громадянці Співаковій - 40/100. За договором міни Сиров передав свою частину будинку громадянину Слюсаренко, не попередив Співакову про свої наміри. Громадянка Співакова звернулася до суду з позовом про визнання договору міни недійсним посилаючись на порушення свого права відповідно до ст.364 ЦК України.

Як слід вирішити справу?

14. Вантажник меблевого магазину Чуприна систематично зловживав спиртними напоями, на придбання яких витрачав свою заробітну плату. Це ставило його сім'ю у важке матеріальне становище.

Дружина Чуприни неодноразово зверталась до директора магазину про виплату їй заробітної плати чоловіка. Директор не заперечував дати бухгалтерії таке розпорядження. Однак головний бухгалтер фірми "Меблі" не погодився з такою пропозицією і пояснив, що зарплата може видаватися лише самому працівникові або його довіреній особі.

Які умови та порядок обмеження дієздатності громадян? У чому полягають наслідки визнання громадянина обмежено дієздатним? Дайте правову оцінку позицій директора магазину та головного бухгалтера фірми.

15. Дмитров у вересні 1991 р. зробив обмін житлової неізольованої кімнати площею 14 кв. м на ізольовану однокімнатну квартиру меншої площі з Олійник. У зв'язку з тим, що нова кімната виявилася вологою, про що Дмитров дізнався лише оселившись у ній, останній звернувся до суду з позовом про визнання правочину недійсним. В судовому засіданні Олійник, заперечуючи проти позову, пояснив, що Дмитров влітку оглядав кімнату у червні та серпні і мав повне уявлення про її стан. Дмитров підтвердив, що він дійсно двічі робив оглядини кімнати і залишився задоволений нею, але це було влітку, коли він не міг уявити, що взимку кімната виявилась непридатною для мешкання.

Як спід вирішити справу?

16. Приймаючи на роботу у колегіум випускницю педагогічного університету, керівник навчального закладу сказав їй про те, що у зв'язку з тим, що цей заклад є елітним у ньому діє ряд неписаних правил. Зокрема ці правила вимагають щоб всі працівники, які досягли 25-и річного віку були одружені; всі педагоги мали тільки класичні зачіски; ніхто не повинен лікуватися із тимчасовим припиненням роботи, якщо у нього нема підвищеної температури; учителі не мають права працювати за сумісництвом в інших навчальних закладах і давати приватних уроків учням колегіуму на прохання їх батьків.

Дайте юридичну оцінку ситуації ситуації?

17. Визначте способи захисту, які можуть бути застосовані в кожному конкретному нижченаведеному випадку порушення цивільного суб'єктивного права?

– За договором перевезення перевізник несвоєчасно здійснив перевезення вантажу.

– В газеті "Відомості міста" було поміщено неправдиві відомості про особисте життя громадянина Круглова.

– Громадянин Кондратов втратив документи, які підтверджують його право власності на яхту і не мав можливості отримати дублікати правовстановлюючих документів.

– Громадянин Клоков перешкоджав здійснювати користування транспортним засобом громадянину Донову.

18. Іноземний громадянин звернувся до Київської обласної ради із заявою про надання йому у м. Біла Церка в оренду земельної ділянки під забудову. Київська обласна рада відмовила йому, посилаючись на те, що надання земельних ділянок в оренду у межах міста є компетенцією місцевого самоврядування. З'ясуйте, які питання необхідно вирішити іноземному громадянину для того, щоб отримати в оренду земельну ділянку під забудову. Визначте коло нормативних актів, які регулюють ці питання.

19. До Фурсівської сільської ради звернулася А. з клопотанням про передачу їй у власність земельної ділянки, якою вона користувалась безперервно протягом 15 років. Документів, які б свідчили наявність прав на цю земельну ділянку, вона не мала. Сільська рада відмовила їй у клопотанні, посилаючись на те, що земельна ділянка, якою А. користується, належить до городніх земель і не може передаватись у приватну власність. Вирішіть справу. Який порядок набуття права на земельну ділянку за давністю користування?

20. На земельній ділянці, яка була отримана у власність для індивідуального житлового будівництва в с. Шкарівка Білоцерківського району, С. вирішив влаштувати водозабірну свердловину для забезпечення водою і встановив вітроелектрогенератор. З метою благоустрою земельної ділянки він також зрубав дерева, які росли на межі із сусідньою земельною ділянкою, не погодивши вирубку з сусідом. Чи мав право С. здійснювати зазначені дії? У чому полягає зміст добросусідства? Які органи наділенні повноваженнями вирішення земельних спорів щодо додержання громадянами правил добросусідства?

ОК «Кримінальне право»

1. 17-річний Михайло та його друг, 19-річний Олексій, вирішили провести мисливський сезон у лісі поруч із природним заповідником. Вони придбали нелегальну мисливську зброю та спеціальні хімічні приманки. Уночі, проникаючи на територію заповідника на квадроциклах, вони розмістили пастки та капкани. У результаті їхнього незаконного полювання загинули червонокнижний олень, кілька зайців-русаків та мисливські птахи. Їхні дії призвели до пошкодження флори заповідника.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

2. 18-річний Дмитро разом із своїм сусідом Олександром вирішили провести полювання на мисливських птахів. Вони використовували дробовики, для яких не мали відповідних дозволів, і полювали в заборонений

сезон. Їхня діяльність спричинила загибель 15 фазанових птахів. При цьому, вони залишили полювальні відходи на території, що порушило екологічний баланс місцевості

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

3. 19-річний Микита вирішив покататися на мотоциклі без водійських прав і зі значним перевищенням швидкості. На дорозі він збив пішохода, 50-річну жінку, яка загинула на місці.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

4. 20-річний Андрій, працівник будівельної компанії, без дозволу вирубав частину лісу на території природного заповідника для заготівлі деревини. Його компанія в подальшому використовувала деревину для будівництва, не погодивши дії з екологічними інстанціями. Крім вирубки, техніка компанії пошкодила прилеглі території, включаючи рідкісні рослини.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

5. 20-річний Олег разом із друзями на човні відправилися на нічну риболовлю. Вони використовували електроловильний пристрій для вилову риби, що є забороненим. Унаслідок їхніх дій постраждали не лише рибні популяції, але й були завдані збитки іншим мешканцям водоймища, таким як жаби та водяні комахи.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

6. 21-річна Ольга створила сторінку у соціальній мережі, де активно поширювала контент, спрямований на дезінформацію та пропаганду ідей сепаратизму. У своїх матеріалах вона закликала до відокремлення певного регіону від складу України, маніпулюючи історичними фактами та поширюючи недостовірні дані про політичну ситуацію.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

7. 22-річний Олександр під час сварки з сусідом вдарив його металевим прутом по голові. Внаслідок удару у потерпілого було діагностовано перелом черепа, що спричинило тривалий розлад здоров’я та госпіталізацію на два місяці.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

8. 27-річний Дмитро, співробітник державного підприємства, отримав доступ до документів, які містять державну таємницю. Він вирішив продати ці дані представнику іноземної держави через зашифрований канал зв'язку. У результаті, розголошена інформація могла завдати значної шкоди обороноздатності України, сприяючи дестабілізації ситуації на кордонах країни.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

9. 28-річна Ірина вирішила привласнити гроші свого дядька, який проживав самотньо. Вона додала отруту до його їжі. У результаті чоловік помер, а Ірина отримала доступ до його майна через підроблений заповіт.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

10.28-річна Олена, бажаючи помститися своїй колишній подрузі, створила фейкову сторінку в соціальній мережі, де публікувала неправдиві та образливі матеріали, які завдавали шкоди репутації подруги. У результаті жертва зазнала значних моральних страждань та звернулася до суду для захисту своїх прав.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

11.33-річний Юрій, лікар без відповідних дозволів, вирішив проводити експериментальне лікування на пацієнтах, використовуючи препарати, що ще не пройшли клінічні дослідження. У результаті одна з пацієнток зазнала серйозного ураження нирок, що призвело до довготривалого лікування та втрати працездатності.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

12.34-річний Андрій разом із кількома спільниками створили підпільну групу, метою якої було організувати вибух в адміністративній будівлі. Використовуючи саморобний вибуховий пристрій, вони намагалися пошкодити об'єкт стратегічного значення, в той час як у ньому перебувало багато людей. Їхні дії викликали паніку серед населення та завдали значних матеріальних збитків.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

13.35-річний Віталій, підозрюючи свого сусіда у крадіжці майна, вирішив утримати його у підвалі власного будинку. Використовуючи фізичну силу, він заборонив потерпілому залишати приміщення та вимагав визнання у злочині, якого сусід не скоював. Потерпілий перебував замкненим понад добу, поки сусіди не повідомили про це поліції.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

14.36-річний Микола та його колеги вирішили позбутися залишків будівельних матеріалів після завершення проекту. Для цього вони вивезли сміття на лісову територію та скинули відходи біля природного джерела. Їхні дії спричинили забруднення ґрунту, а також стали причиною зникнення кількох видів комах у цій зоні.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

15. Будівельна компанія почала споруджувати котеджі біля озера, яке є об'єктом природоохоронного фонду. Для зручності, вони вирівняли берегову лінію, використовуючи екскаватори, що призвело до втрати середовища існування водоплавних птахів та зниження якості води через ґрунтові відходи.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

16. Група із трьох молодих людей віком від 18 до 20 років у ході конфлікту з іншими студентами застосувала фізичну силу. Постраждалий, 21-річний Андрій, отримав численні травми, включаючи перелом руки та струс мозку. Дії нападників спричинили тривалий розлад його здоров’я.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

17. Місцева жителька Тетяна разом із сином вирішила зібрати дикорослі рослини у заповідній зоні для продажу на ринку. Вони викопали понад 100 екземплярів рідкісних видів квітів, занесених до Червоної книги. Їхні дії порушили природний баланс території та загрожували зникненню цих рослин у даній місцевості.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

18. Місцева компанія, яка займалася виробництвом миючих засобів, вирішила скоротити витрати на утилізацію відходів. Вони незаконно скинули кілька тонн хімічних речовин на території природного парку. Це спричинило загибель рідкісних видів рослин та тварин, що мешкали у цій зоні.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

19. Під час весняних робіт місцевий фермер Олег разом зі своїми працівниками вирішив спалити залишки торішньої рослинності. Незважаючи на заборону, вони використовували великі відкриті вогнища поруч із лісосмугою. Через сильний вітер полум’я перекинулося на лісову зону, знищивши значну частину дерев та загрожуючи місцевій популяції птахів.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому

20. Підприємець Віктор, власник текстильної фабрики, вирішив знизити витрати на утилізацію шкідливих відходів. Він доручив своїм працівникам створити нелегальний дренаж, який напряму зливав хімічні речовини в річку. За декілька тижнів у воді почали виявлятися мертві риби, а місцеві жителі повідомили про погіршення якості питної води та підозру на шкоду здоров’ю.

Дайте кримінально-правову оцінку вчиненому.

5. Приклад білету атестаційного екзамену

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Соціально-гуманітарний факультет

Рівень вищої освіти – перший (бакалавр)
Спеціальність – 081 Право
Освітня програма «Право»

Атестаційний екзамен

БІЛЕТ № 1

1. Процедура внесення змін та доповнень до Конституції України.
2. Правове регулювання інститутів амністії та помилування у контексті кримінального права України
3. Організаційно-правові форми юридичних осіб.

Розглянуто і затверджено на засіданні групи якості соціально-гуманітарного факультету, протокол № ____від..... _____року

Голова ЕК _____ _____

Гарант освітньої програми,
кандидат юридичних наук _____І.В. Ковальчук

Рекомендована література

1. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб : Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX. *Офіційний вісник України*. 2025. № 25. Ст. 1604.

2. Конституційне право України : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. Одеса, 2020. 242 с.

3. Конституційне право України : підручник / Т. М. Слінько та ін. ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2020. 592 с.

4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.

6. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2022. 680 с.

7. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація та ін. Вид. 5-те, доповн. Харків : Право, 2021. 1416 с.

8. Кримінальний кодекс України: постатейні матеріали та навчально-практичні завдання / І. П. Баглай та ін. ; за заг. ред. І. Г. Богатирьова. Київ : Атіка, 2021. 640 с.

9. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України : посіб. для підготов. до іспитів / за заг. ред. О. М. Джужі. 4-те вид., доповн. та перероб. Київ : Вид. Паливода А. В., 2020. 304 с.

10. Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації кримінального правопорушення : підручник / за заг. ред. Є. М. Моісеєва, О. М. Джужі ; наук. ред. І. А. Вартилецька. 2-ге вид. перероб. Київ : КНТ, 2021. 300 с.

11. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 512 с.

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / М. Бойко та ін. ; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 7-ме вид., переробл. та допов. Київ : Юридична думка, 2020. 1288 с.

13. Тетарчук І. В. Конституційне право України. Харків: ЦУЛ, 2020. 218 с.

14. Спасибо-Фатєєва І. В. Цивільне право (особлива частина) : курс лекцій. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.

15. Цивільне право: особлива частина. Практикум : навч. посіб. / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264 с.

16. Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях) : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2021. 467 с.

17. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків, 2022. 332 с.

18. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / О. Е. Аврамова та ін.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва. Харків : ХНУВС, 2023. 420 с.